

**گِیرانہ وہ یہ کی شیعری
لہ
بہ ندیخانہ ی پشوہ وہ**

ناوی کتیب: گټرانه وه به کی شیعری له به ندیخانه ی پشووه وه
وه رگټرانی: هیوا قادر
بایه ت: ئه ده ب

مؤنناری کومپیوتهر: سهیران عه بدولپرهمان فره ج
دیزاینی به رگ: ئارام علی
تیراژ: ۵۰۰ دانه
نرخ: ۱۰۰۰ دینار

ده زگای چاپ و په خشی سه رده م

چاپی به که م: سالی ۲۰۱۱

کوردستان _ سلیمانی

www.serdam.org

بو په یوه ندیکردن به زنجیره ی کتیبه وه:

kteb@serdam.org

له په رپوه به رایه تی گشتی کتیبخانه گشتیه کان ژماره (۱۸۹۶) ی
سالی ۲۰۱۱ پیدراوه

مافی له چاپدانه وه بو ده زگای چاپ و په خشی سه رده م باریزراوه

سه رچاوه:

Fernando Morias

PAULO COELHO

Ordens Alkemist

Översättning Mats Mullern

Bazar 2010

پاولو ڪوئلو

گيرانه وه په ڪي شعري
له
به نديخانه ي پشوه وه

وهرگيراني

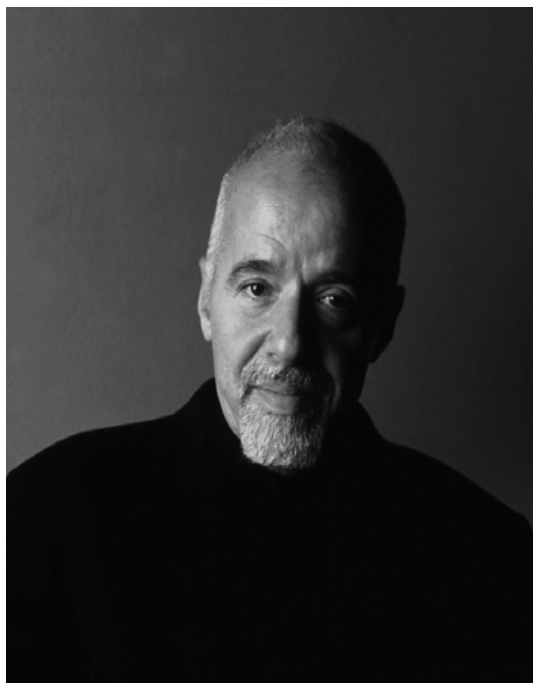
هيو قادر

سليمانی ۲۰۱۱

زنجیره‌ی کتیبی ده‌زگای چاپ و پهن‌خشی سه‌رده‌م
کتیبی گیرفانی ژماره (۱۱۶)

سه‌ریه‌رشتیاری گشتیبی زنجیره
نازاد به‌رنجی

پاولو كويلو

پاولۇ كۆيلۇ ئەلئيت: «من ئەو شتانەم بە
فيرناندۇ بەخشيوه و بۆم گىراوه تەوہ، كە تا
ئىستا بۆ هيچ كەسيكى ترم نەگىراوه تەوہ،
تەنانەت بۆ خۆشم». فيرناندۇ مۇرياسى نووسەر
و رۇژنامە نووس، نووسەرى كتيبى «پاولۇ كۆيلۇ
نووسەرى كيمياگەر»ە، لەم كتيبەدا ھەموو
بەسەرھات و رپوداوه سەيرەكانى ژيانى پاولۇ
كۆيلۇ و نھيئىيەكانى پشتى نووسىنى زۆر لە
رۇمانەكانى ئەگىرئىتەوہ، ئەمەش بە سوودوہرگرتن
لە خوئىندنەوہى ياداشتە تايبە تىيەكانى پاولۇ كۆيلۇ
خۆى، كە لە ماوہى چل سالدأ نووسىونى.

نوسەرى بەرازىلى پاولۇ كۆيلۆ، لە پىي فرۆشتىنى
سەدان مليۆن دانە لە كىتەبەكانى و پەيداكرىنى
خوينەرىكى بىن شومار لە ھەموو كىشورەكانى
دىيادا، وای كرد بىيەتە يەككە لە نوسەره ھەرە
بەناوبانگەكان، بەتايبەتى دواى ئەوھى رۆمانەكانى
وھك «كىمياگەر، لە پال پروبارى پىدارادا دانىشتم
و گريام، زاهير، يانزە دەقىقە، پرىدا» بۆ زياد
لە سەد و شەست زمانى جىھانى ھەرگىز پەردان.
ديارە ھەندىك لەو رۆمانانەھى بە زمانى كوردىش
بلاوكراونەتەوھ.

گىرپانەوھىەكى شىعەرى لە بەندىخانەھى پشوووھە،
يەككە لەو بەشە تايبەتتايانەھى ناو كىتەبەكەھى
فىرناندۆ مۇرياسە. ئەم بەشە نوسىنى پاولۇ
كۆيلۆ خۆيەتى و لە ماوھى مانگ و نيوپىكدا لە
خەستەخانەھى نەخۆشىي دەروونى نوسىويەتى، لە
پىگەھى ئەم گىرپانەوھ شىعەرىيەوھ ئىمە بە بەشىك
لە ژيانى پاولۇ كۆيلۆ ئاشنائەبىن.

پاولۇ كۆيلۆ ژيانىكى ئالۆز و سەير ژياوھ، دواى
سەركىشەبىيە بەردەوامەكانى و تىكچوونى بارى
دەروونى، دايك و باوكى بە زۆر لە خەستەخانەھى
دەروونى ئەيخەوینن، دواى ئەوھش بۆ ماوھىەك
خەرىكى ھەشىشەكىشان ئەبىت، دواتر ئەبىت بە
گۆرانىبىيژى رۆك، ماوھىەك دواى جادووى پەش

ئەكەوئیت، تا دواتر لە بەندیخانەییەکی دەزگای زانیاری بەرازیلدا بەند ئەکریت.

ئەو پۆحە بزئو و بئ ئۆقرەییە پاولۆ کۆیلۆ ئارام نایبئەوہ تا سالی ۱۹۸۶، تا ئەوکاتەیی دەست ئەکات بە پۆیشتن بۆ حەج بۆ سانتیاگو، دواتر ئەو سەفەرە ئەببئە سەرچاوەییەکی داھینان بۆ بەسەرھاتی پۆمانی «سەفەری حەج». دوا بە دواي ئەوہ پاولۆ کۆیلۆ پۆمانە سەرکەوتووہ یەک لە دواي یەکەکانی ئەنووسیت.

فیرناندۆ مۆریاس، سەبارەت بە کتیبی «پاولۆ کۆیلۆ نووسەری کیمیاگەر» ئەلئیت: سەرھاتی یەکەم بۆ دەستپیکردنی ئەم کتیبە لە سالی ۲۰۰۵-وہ دەستی پیکرد، کاتیک پاولۆ کۆیلۆم لە فرۆکەخانەیی ساینٹ - ئیکسپیری لە شاری لیۆن لە فەرەنسا بینی، ئەوہ یەکەم جار بوو پاولۆ کۆیلۆ ئاوا پووبەپوو ببینم. ھەرہا ئەلئیت: من وەک پۆژنامەنووسییک کە راھاتبووم بۆ بەدووداکەوتنی کەسە ناسراو و ئەستیرەکانی دنیا، پیم وابوو ئیستا پاولۆ کۆیلۆ لەگەل ھەندیک لە پاسەوان و ئەو کەسە تاییبەتانەدا ئەببینم کە پارێزگاری لە ژيانی ئەکەن، بەلام ئەو پیاوہی کە دواتر بۆ ماوہی سئ سال بەتەنیا خەریکی کۆکردنەوہی زانیاری بووم لەسەری تا ئەم کتیبەم نووسی، بەتەنیا بە خۆی و

جاننایه کی شان و جاننایه کی تر که له دوی خوی
رایئه کیشا بینی. له و ساته وه کاری به دووداچوون و
پرسیار و خویندنه وهی شته تاییه تی و نهئینییه کان
له لایه ن منه وه له سه ر ئه م نووسه ره دهستی پیگرد
و له ماوه ی سی سالدآ کتیبه که م ته واوکرد.

دوی دیداری یه که م به شه ش هه فته، گه پامه وه
بۆ به رازیل، چونکه هه موو ژیانی ئه و له ده ورووبه ری
شاری ریۆ بوو. بۆ ماوه ی هه شت مانگ له وئ
مامه وه، چونکه ده موسته دوی جی پیکانی ئه و
بکه وم که له وئ له دوی خوی به جیی هیشتبوون.
له هه موو جییه ک دوی پاولۆ کۆیلۆ که وتم،
لوتم ژه نییه ناو هه موو ئه و پرووداوانه ی که به سه ری
هاتبوون، چومه ئه ویدیوی شیشبه نده تاریکه کانی
کاپاکه باناوه، ئه و مه له ف و نووسراوانه ی
په یوه ندییان به وه وه بوو له کلینیکی دکتور ئیراس
خویندمنه وه، ته نانه ت چومه ناو ئه و به شه
ترسناکانه ی په یوه ندییان به دنیا ی کیشانی ئه وه وه
هه بوو، ئه رشیفی پۆلیسی به رازیلیم خوینده وه،
ئه و به شانیه ی په یوه ندییان به شه ی تانپه رستییه وه
هه بوو، هه روه ها په یوه ندییه سه یر و سه مه ره کانی،
میژووی خیزان و خانه واده یه کم زانی. له گه ل
هاورئ و نه یاره کانیدا قسه م کرد، گفتوگوم له گه ل
دۆسته کچ و ژنه کانی سه ره تایدا کرد، شانسی

ئەو ھەم بۆ لووا لەگەڵ ھەندیکیاندا بتوانم پەيوەندی
ببەستم، لەوانەى كۆتايى ۋەك ھونەر مەند كرسىتىنا
ئۆيتىسىياس .

چوومە ناو ژيانى پاولۆ كۆيلۆۋە، چوومە
بنجوبنەوانى شتە ھەرە تايبەتییەكانییەۋە،
ۋەسىتەكانىم خويندەۋە، جۆرى ئەو دەرمانانەى
خواردوونى، سەيرکردنى حسابى پاكىشانە
بانكییەكانىم سەيرکرد، تەنانەت بەدواى ئەو
مندا لانەشدا گەپام كە ئەگەرى ئەو ھەبوو ھەيىن،
دواى ئەو ھەموو پەيوەندىيانەى لەگەڵ ئافەرەتاندا
دروستى كردبوون .

توانىم ھەرە بەنرخترىن شتەكانى ئەوم
دەستبەكەۋىت، كە خۆى نووسىبووى دواى مردنى
ئەبىت بسوتىنرین، من چوومە ناو ئەو لاپەپانەۋە و
گەنجىنەيەك زانىارىم لەسەريان دەستكەوت، لەوانە:
سندوقىك، كە پىپوو لەو دەفتەرانەى لە ماۋەى
چل سالددا ياداشتى پۇژانەى تىادا نووسىبوون،
ھەندىك لەو ياداشتانەى لەسەر كاسىتى تەسجىل
تۆماركردبوون. ماۋەيەكى زۆر لە مالى پاولۆ
كۆيلۆ مامەۋە و زۆرىنەى ئەو وینە و دۆكۆمىنت و
نامانەى كە بۆى ھاتبوون و ئەو پەوانەى كردبوون
سكانم كردن. دواى تەواۋبوونى ئەمانە لە پىۆ.
بۆ ماۋەيەكى زۆر لەگەلى چوومە ھەموو ئەو

سەفەرەنەى كە ئەيكردن وەك سانتياگو، ميسر،
پاريس، هامبورگ و چەندان شوينى تر. زۆرينەى
ئەو جى پى و پارچە بچوكانەى ئەوم دۆزىيەو كە
لە ماوہى شەست سالى تەمەنيدا لە دواى خۆى
بەجىي ھىشتبوون .

بەم شىوہىە فيرناندۆ مۆرياس باس لەو كتیبە
ئەكات، كە لە ماوہى سى سالددا لەسەر پاولۆ كۆيلۆ
نوسىويەتى .

لەم ناميلكە بچووكەدا، تەنھا ئەو بەشە
ئەخوينينەو، لەگەل ھەندىك زانىاريدا، كە پاولۆ
كۆيلۆ خۆى لە خەستەخانەى دەروونى نوسىويەتى .

ھيوا قادر

رۆژيكي يەكشەممەي مانگى سېپتەمبەرى
۱۹۶۶، دواى نانخواردنى نيوەرۆ، كاتىك پاولۆ
كۆيلۆ لۆژەلۆژ بە بىجامەيەكەو بە دالانەكاندا
ئەھات و ئەچوو، تازە لە خویندەنەوہى
«گىرپانەوہيەكى شيعرى لە بەنديخانەى پشووہوہ»
تەواوبوو، كە رۆژى پېشتەر دەستى لە نووسىنى
هەلگرتبوو. پاولۆ شانازىي بەو بەندە سى و
پېنج لاپەرەييەى نووسىنەكەيەوہ ئەكرد، كە بە
ئاميرى پىتچىنەكەى لە ماوہى مانگ و نيويكدا
لە خەستەخانەى نەخۆشىي دەروونى نووسىبووى.
ئەبېت ئەو راستىيەش بوتريت كە بىرۆكەى ئەم
نووسىنەى لەو نووسىنە ئۆرچنالەى «ئۆسكار

وايلىد» ەو ە وەرگرتبۇو كە بە ناوى «گىرپانە وە يە كى شىعەرى لە بە ندىخانە ي رپىدىن» ە وە يە . ئوسكار وايلىد دواى ھاتنە دەرە وە ي لە بە ندىخانە ، بە تۆمە تى ھۆمۆسىكسويلى نووسىبوى ، بۆ ماوە ي دوو سالىش لە بە ندىخانە زىندانى كرابوو .

كاتىك پاولۇ دواھە مین دىپرى نووسىنە كە ي خۆ ي خويندبوو ە و «وا ئىمە سەرلە نوئ دەست پىئە كە ينە وە» دلىنباوو لە وە ي كە ئەم دىپرە تە نھا شە ش و شە ي بە تال نىيە ھە لىبىژاردىت بۆ كۆتايىھىنان بە نووسىنە كە ي ، بە لكو سەرلە نوئ دەستپىكردە وە تە نھا يە ك ماناى ھە بوو : ئە وىش ئە وە بوو ھە رچى زوو ە لە خە ستە خانە بىتە دەرە وە و دەست بە ژيان بكا تە وە . لە گە ل تىپە رپوونى ھە رپۆژىكىشدا ئە و بىرۆكە ترسنا كە ي بىرئە ھاتە وە كە : ئە گەر بىتو گىرۆدە ي دەستى دكتورە كان و باوك و داىكى بىت ، ئە وا ئە بىت تا ماو ە لە و جىگە يە دا برزىت و لە قاتى نۆھە مینى ئە و خە ستە خانە يە دا بىمىنئە وە .

لە يە كىك لە و پۆژانە دا بە دەم چوونە ناو ئە و خە يالاتانە وە بى ئە وە ي پاولۇ خۆ ي پى بزانىت دوو پە رستارى پىاو لى دىنە پىشە وە و داواى لى ئە كە ن بۆ بە شىكى ترى بىنا كە دوايان بكە وىت . ئە وان پاولۇ لە گە ل خۆيان ئە بە ن بۆ ژوورىكى بچوكى كلينىكە كە ، كە دىوارە كانى لە كاشىن .

لەوئ دكتور بنيامين چاوه‌پوانى ئەكات. لە ناوهراستى ژووره‌كه‌دا قه‌ره‌ويڵه‌يه‌كى داپوشراو به ورده ئيسفنجى لييه، نزيك به‌ويش ئاميريكي بچوك هه‌يه، كه هه‌ر له سه‌عاتى كارهباي مالان ئەچيٽ، له‌گه‌ل وايه‌ر و ده‌سكيدا - ده‌سكه‌كه له‌هه‌مان ئەو كه‌ره‌سته‌ى ته‌عزيبانه ئەچيٽ، كه پولىس بۆ زورليكردى به‌ندييه‌كان و مه‌جبوركرديان بۆ دانپيانان به‌كارى ئەهينن. پاولۆ كه ئەمه ئەبينٽ ئەترسيٽ:

«يانى ئيوه ئەتانه‌ويٽ كارهبام لى به‌دهن؟»
به زه‌رده‌خه‌نه و ئەده‌بيكى ئاساييه‌وه كه ده‌رووناسيک له‌سه‌رى راهاتوه، دكتور بنيامين «پاولۆ» هيمن ئەكاته‌وه:

«پاولۆ، خۆت شپه‌زه مه‌كه. تو ئەزانيت ئەمه ئازارى نيه. ناخۆشتر ئەوه‌يه كه خۆت سه‌يرى كه‌سيك بكه‌يت كارهباي ليڤدهن وه‌ك ئەوه‌ى ئەو كه‌سه خۆت بيت. هه‌چ ئازارى نيه.»

پاولۆ به پالکه‌وتوويى له‌سه‌ر قه‌ره‌ويڵه‌كه ئەبينٽ چۆن په‌رستياره‌كه بۆرييه‌كى پلاستيكي ئەخاته ده‌ميه‌وه، بۆ ئەوه‌ى له كاتى په‌تله‌کردندا زمانى نه‌كه‌ويته ژيڤ دانى و نه‌تاسيٽ. په‌رستياره‌كه‌ى تريس له دواوه ديٽ و ناوچه‌وانى ئەبه‌ستته‌وه، ئەو وايه‌رانه، وايه‌ره‌كان ئاميري پيوانى له‌ره‌ى

دلّی بیردیننه وه . له کاتیکیدا دیقه تی ئەو په له
 هه لکه ندر اوانه ی سه قفه که ئەدات ، ئامیره که
 دانه گیر سین . چاره سه رکردنی لیدانی کاره با دست
 پی ئەکات . کاتیکی یه کیک له په رستاره کان دوگمه که
 با ئەدات وهک ئەوه وایه په رده یهک له سه ر چاوی
 پاولو لابدریت . مه ودا ی بینین ته سکه ، چا و له سه ر
 ته نها خالیکی ئە بریت و دواتر هه موو شتیکی رهش
 ئە بییت . له گه ل هه موو راته کانیکدا جهسته ی بی هیچ
 کوئتر و لیک رانه وه شیت و به خوړ لیک به ده میدا
 دیته خواره وه ، وهک ئەوه ی بر شیتته وه که فیکی سپی
 له ده مییه وه دیته دهره وه . پاولو هه رگیز نه یتوانیوه
 بزانیته که ماوه ی هه ر یه کیک له و چاره سه رکردنانه
 چه ندی خایاندوو ، چه ند ده قه یهک ؟ سه عاتیکی ؟
 رۆژیک ؟ هیچ کاتیکیش وه زعی په ریشان نه بووه .
 کانیک هۆشی هاتوو ته وه به به ردا هه سته
 کردوو له به نجر دنیکی گشتی به خه به ردیتته وه :
 یاده وه رییه کانی نه ماون و هه ندیک جار چه ندان
 سه عات به چاوی کراوه وه له سه ر قه ره ویله که ی
 پالکه وتوو ، پیش ئەوه ی دووباره هه ست به خو ی
 بکات و تیگات له کو ی بووه و له وی چیی
 کردوو . سه رباری ئەوه ی په رستاره کان دوا ی ئەو
 چاره سه رکردنه کاره بایانه ده موچاویان ته پر کردوو
 و یه خه ی بیجامه که یان بو چاک کردوو ته وه و هیچ

ئەسەرئىكشىيان لە ژوورەكەدا بەجئ نەهئشتوو،
كە نئشانەى ئەو جۆرە چارەسەرکردنە توندوتئژەى
پئوہ دياربئت. سەرەتا وا دياربووہ تەوژمى ئەو
كارەبالئدانە ئەوہندە بەهئزبووبئت كە خانەكانى
مئشكى تئكدابئت، بەلام دكتورەكە راستى ئەكرد:
هئچ ئازارى نەبوو.

پاولو بەدەم تامکردنى تامئكى تال لە دەمئدا
دوانئوہ پۆئەكى درەنگ بەخەبەردئتەوہ. هەمئشە
دواى ئەو چارەسەرکردنە وەك لە خەونئكى
قورس بئداربووبئتەوہ، هەستى كردووہ سەرى
و ماسولكەكانى پئكەوہ لەئەكبوونەتەوہ، وەك
پئاوئكى پئرو پەككەوتە بە هئواشى لە جئگەكەى
خۆى هەستاوہ و بەرەو شئشەبەندى بەر پەنجەرەكە
چووہ. لە دەرەوہ ئەبئنى باران وردە وردە ئەبارئ،
بەلام لەبئرى چووہتەوہ ئەو ژوورە كوئ بوو
كە دواى چارەسەرکردنەكە ئەوئان بۆ بردووہ.
هەولئ داوہ ببهئئئتەوہ يادى خۆى كە لە پشئى
دەرگاكەوہ چئ هەئە، بەلام بئرى نەكەوتووہتەوہ.
كانئك وئستوئئى بەرەو ئەو شوئئە بچئت، بەلام
بەهۆى ئەو كارەبالئدانەوہ هەستى بە بئ هئزئى
قاچەكانى كردووہ و جەستەى لەدواى نەهاتووہ.
بەزەحمەت لە ژوورەكە چووہتە دەرەوہ. لە
دەرەوہ پارەوئكى درئژ و چۆلئ بئئئوہ و ئارەزووى

ئەو ەى كىردوۋە كەمىك پىياسە بە سەرقە برانى
ئەو زىندووانانەدا بىكات. بىدەنگى ناو ئەو پارەو ە
سىپى و تەقىمىكراۋە ەيندە گەورەبوۋە خشە خشى
نەعلەكانى بە ەموولايەكدا بلاۋبوۋنەتەو ە. لەگەل
ەر ەنگاۋ ەلەينانەو ە بەرەو پىش چوونىكى
بەپال ئەو دىوارانەدا كە بەلاياندا پۆىشتوۋە،
ەستى بە برستلىپران و ژانى ئەژتوكانى كىردوۋە.
دىوارەكان ەيندە لە يەكتىرى نىكبوۋنەتەو ئەويان
لەنىۋان خۇياندا بە شىۋەيەك چەسپىكردوۋە، كە
ئىتر ئەو نەيتوانىۋە بەرەو پىشەو ە پروات. بۆيە بە
ەترەشبوۋنىكەو ە ئاۋا باسى ئەو حالەتە ئەكات:

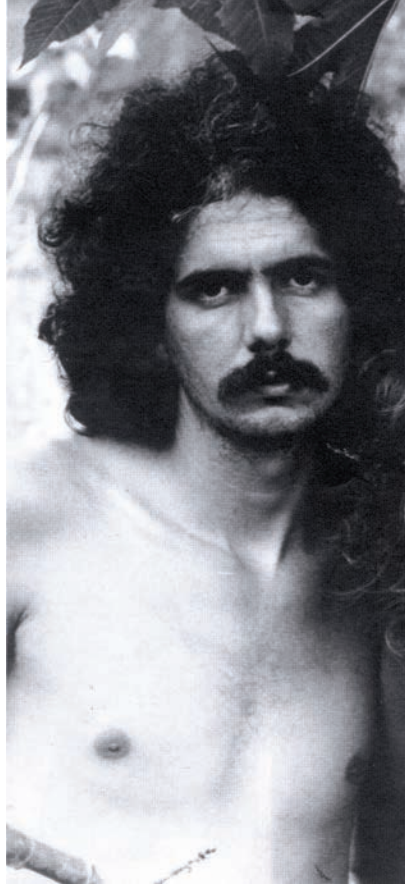
«گەر من ەر ئاۋا بى جولە بوەستم ەىچ شنىك
پرونادات. گەر لە جىي خۇشم بىجولم دىوارەكان
ئەپوخىم، ئەگەرنا ئەوا دىوارەكان من وردوخاش
ئەكەن.»

ئەبوۋ ئەو چىي بىكردايە؟ ەىچ. ئەو بەبى جولە
لەويادا ئەو ەستىت، بەبى ئەو ەى ماسولكەيەك
چىيە بىجولنىت. خۇشى نەئەزانى چەندە ئەبىت
لەويادا بى جولە ەستاۋە، بەلام لە كۆتايىدا
پەرستارىك دىت و قۆلى ئەگرىت و بە ئەسپايى
ئەبىاتەو ە ژوورەكەى خۇى و لەسەر قەرەۋىلەكەى
پالى ئەخات. كاتىك خەبەرى ئەبىتەو ە ەستەكات
كەسىك لە پاليدا ەستاۋە، كەسىك كە پىئەچىت

له كاتى خەوتنى ئەودا قسەى لەگەل كىردىت .
ئەو كەسەش «لوسى كارلۇس»ە، بىمارىكى
ژورەكەى تەنىشتى خۆپەتى، پىاوپكى دوورەگە و
زۆرەزى لە قۆشمە بازىيە، لە بەردەم ئەو كەسانەدا
كە پىشتەر نەيانبىنيوہ و نايانسن خۆى لال ئەكات .
ئەويش وەك ھەموو كەسە بىمارەكانى تىرى ناو
ئەو خەستەخانەپە سەلماندىبووى كە شىت نىيە .
لوسى كارلۇس وەك ئەوہى نەپنىيەكى خەتەرنەكى
دەولەت بىركىنىت، بە چرپە بە پاولۇ ئەلىت:
«من بۆپە لىرەم چونكە ئەمەويت خۆم پىشەخت
خانەنشىن بكەم»، «بەلگەپەكىشم لە دىكتورىكەوہ
پەيداكردووہ بۆ پىش وەخت خانەنشىنكردەنەكەم،
چونكە نەخۆشىي دەرونىم ھەپە و وەكو شىتتىكىش
بۆ ماوہى دوو سالە لىرەم» .

پاولۇ ناپەويت ژيانى لەو خەستەخانەپەدا تەنھا
برىتى بىت لە گوپگرتن لەو جۆرە چىرۆكانە . كاتىك
دايك و باوكى دىن بۆ سەردانى، لە بەردەمیاندا لەسەر
ئەرزەكە ئەكەويتە سەر چۆك، ئەگرى و باوہشيان
پىانەكات، كە لىرە بىبەنە دەرەوہ، بەلام وەلامەكانى
ئەوان وەك ھەمىشە ئەوہپە كە ئەلىن: «چەند رۆژىكى
تر چاوپەرى بكە، تۆ خەرىكە چاك ئەبىتەوہ، دىكتور
بنىامىن چەند رۆژىكى تر لىرە ئەتكاتە دەرەوہ .»

فرناندۆ مۇرىاس

پاولۆ كۆيلۆ له سه‌رده‌می گه‌نجیدا

گيڙانه وهيه كي شيعري

له

به نديخانه ي پشوو وه

چوارشه ممه ۲۰ يولي ۱۹۶۶

سه عات ۸:۰۰

که سيک خه بهري کردم وه بو ئه وه ي ريژه ي
په ستاوي خوينه که م بيئون. تا ئه و کاته ش به
باشي خه بهرم نه بو بو وه و پيم وابوو هيشتا
هر خه ون ئه بينم. زوري برد تا له کو تايدا
ورده ورده تيگه يشتم که راستيه. پيان وتم
زوو جله کانم له بهر که م. له دهره وه ي دهرگاي
خانوه که وه ئوتومبيلکي فرياکه وتني نه خوشي
درووني وه ستابوو. هه رگيز له و بر وايه دا نه بووم
به سواربوونم بو ناو ئه م جوړه ئوتومبيله توشي
ره شبينيه كي ئاوها بيم.

هەندیک لە دراوسێکان بە دزەچاویکەوێ سەیری
ئەو کورپە بالابەرز و لاواز و قژ درێژەیان ئەکرد
کە ئەیویست سەری خۆی دابنەوینیت تا سواری
ئۆتۆمبیلەکە ببیت. لە کۆتاییدا توانیی سەری خۆی
دابنەوینیت و سەریکەوینیت.

سەعات ۹:۳۰

بەپێکردنە بیرۆکراتییەکان تەواو بوون. ئەوەتا
سەرلەنوێ من لە قاتی نۆهەمینم. هەموو شتیکی
خیرا تێپەڕی! وەک دوینی درەنگانیک لەگەڵ
پێنیدا چووم بۆ شار، تۆزیک نیگەرانی بووم، بەلام
هەرگیزیش چاوه‌پوانی ئەمەم نەئەکرد لە خۆم.
ئەوەتا سەرلەنوێ من لیڤەم، چونکە نامەوینیت
لەسەر شەقام شەو بەسەریبەرم. بێر لەو ئەکەمەو،
هەندیک جارانی هەست بە کەمیک دڵپەبوون ئەکەم.
هەمووان لیڤە لیڤەوتە و خەمبارن،
زەردەخەنەیک چیبە لە سەر پوویان نییە. نیگاگان
تیژن، وەک ئەوەی بەدوای کەسێکدا بگەڕین، یان
بەدوای خۆیاندا. هاوڕێی ژوورەکەم برزای وەزیریکی
گرنگە. عاشقە مردنە. منیش لە داخی ئەو بە
گیتارەکەم ئاوازیکی غەمبار ئەژەنم. شتیکی چاکە
لیڤە گیتاریکت هەبیت. بۆئەوەی بتوانیت هەموو

شتیك فەرامۆش بکەیت و تۆزقالیک خۆشیت
پئی ببەخشیت، هەر وهها بۆئەوهی ئەم کەشوههوا
دلتهنگەش فەرامۆش بکەیت. دلتهنگییهکی هینده
قولی وایه، هیچ هیوایهکی تیدا سهوزنابیت و بیرى
هیچ شتیکی ژیانیش ناکەیت. گەر ئەوان بتوانن
گۆرانى بلین، ئەوه بۆخۆی دلنهواییکردنیکه .

ساعات ۱۵:۰۰

قسەم لهگەڵ کورپیدا کرد که دوو ساله لیڤهیه .
پیم وت من ناپههاتم و ئەمهویت لیڤه برۆمه دهڤی .
بهلام ئەو زۆر به ریک و پهوانی پیی وتم: ”باشه
بۆچی؟ ئیڤه عهییی چیه . شتیکی ئەوتۆ لیڤه
نییه خەمی بهدهستهوه بخۆیت . ئیتر بۆ ههوللی
چوونهدهرهوه ئەدهیت؟ من له ناخهوه ههزم به
هیچ شتیك نییه .” ههست ئەکه م ئەترسم . ئەترسم
منیش دهستبکه م به م جۆره بیکردنهوهیهی ئەو .
ههست به پهژارهیی ئەکه م . پهژارهیی بهرامبهه
ئەوهی نازانم کهی من ئیڤه بهجیدئلم و کهی چیت
له و دیوی شیشهکانهوه سهیری دنیا ناکه م . ئەمه
پهژارهییهکی ئەوتویه، گوزارشت ناکریت . وهک
پهژارهیی زیندانیهک وایه به زیندانی ههتاهاهتای
هوکمدرابیت، بهلام بشزانیت که رۆژیک ههردیت به

مه رجوه نازاد بکریٽ . به لام ناخر ئه و پوڙه که ی
دیٽ؟ مانگیکی تر؟ سن مانگی تر؟ سالیکی تر؟
یان هرگیز نایه ت؟

سه عات ۱۷:۰۰

یان هرگیز نایه ت؟

سه عات ۱۹:۲۰

من بوم نییه ئه م قاته به جیبه یلم، ته نانه ت
بوم نییه ته له فوون بکه م و نامه ش بنوسم .
که میک له مه و بهر ویستم (به دزییه وه) له گه ل
رپنی قسه بکه م، به لام ئه و دانیش ت و دهستی کرد
به ناخواردن . ئه گه ر ئه و وای نه کردایه ؟ باشه
ئه مویست چی بلیم؟ داوای لیبوردن ئه که م؟ چ
هرایه کم ناوه ته وه؟ ئه مویست بلیم چی؟ ئه مویست
له گه ل کئ قسه بکه م؟ ئه ی خوای گه وره، تا
ئیستاش به راستی هر ئه مه ویٽ قسه بکه م؟
باشه به لام ئه وانه ی قبوولی ئه وه یان کردوه له م
به ندیخانه یه دا بمیننه وه، کاریگه ری زورم له سر
دائه نین . ئه ترسم پوڙیک منیش وه ک ئه وان ئه مه
قبوول بکه م . ”ه موو ئینسانیک له بیست سالیدا
ئاگرئه کاته وه و له چلدا ئه بیٽ به ئاگرکوژینه وه” -
به هر حالیک پیم وایه من ۳۹ سال و یانزه مانگم .

من له سەر سنووری وازهینانم. کاتیک ئەم دواى
نیوه پۆیه دایکم لیڤه بوو، ئەوکاتە ههستم بهم
حاله ته کرد. ئەو له تهوقى سهرمه وه سهرنجى
ئەدام. من له یه کهم پۆژه وه ههست ئەکه م نیوه ی
سهرکه وتنم برپوه، به لام ئەشبیت هه ر سه ربکه وم.

پینجشمه مە ۲۱ یولی

ساعات ۸:۰۰

دوینی حەبیکی قورسی خەوم خوارد و تا تۆزیک
لەمەوبەر خەبەرم نەبوو. بە درێژی شەو
بەبێ هیچ ھۆیک ئەو ھاوڕێیە لە ژوورە کەمدایە
خەبەری ئەکردمەو و ئەپرسی دەستپەرم
کردوو؟ ئەموت ئا و پووم ئەکردەو بەولایا. لە
راستیدا نەمئەزانی ئەو بۆچی ئەم پرسیارەم لێ
ئەکات. ئەگەرچی دلنیاش نیم ئەو خەون بوو یان
راستی، بەھەر حالێک شتیکی سەیر بوو. فلافیۆ،
ھاوڕێی ژوورە کەم، بۆ ماوہیەکی زۆرە بێدەنگە.
کاتیکیش قسە ئەکات ھەمان پرسیار یەک لەسەر
یەک دووبارە ئەکاتەو: لە دەرەوہ چی ئەگوزەریت
و وەزعی خەلک لە دەرەوہ چۆنە؟ بەستە زمانە تا
ئێستاش ئەیەوێت پەیوہندی خۆی لەگەڵ دنیا دا
نەچڕێت! ئەو شانازی بە ژبانی بۆھیمی خۆیەوہ
ئەکات، بەلام تازە ئەو لێرە یە و ددانی بەوہشدا
ناوہ کە نەخۆشە. من ھەرگیز شتی وانا کەم. من
ساغ و سەلیمم.

ھەر ئىستا زانيم جزدانەكەمیان بەتالکردووھ .
ناتوانم ھیچ شتیک بۆ پاتۆ بکړم . بەراست دوینئ
لەگەل پاتۆ قسم کرد . سۆزی دا کە ئەمپۆ بیت
و سەردانم بکات . ئەزانم ھاتن بۆ ئیترە قەدەغەییە ،
بەلام ئەمەوئت لەگەلیدا قسەبکەم . بە تەلەفوون
قسم لەگەلئ کرد ، بەلام بە تۆنیکئ گالته جارانەوھ ،
بۆ ئەوئ لئئ بېشارمەوھ کە چەندە خەمۆکم .

خەلکئ ئیترە پئیان خۆشە شتە تازەکانم پیشان
بدەن . من لە ناخوھە خۆشم ئەوئین . پۆبەرتۆ
بەردەوام شتم پیشان ئەدات ، کە چۆن ئینسان
تەمەن حساب ئەکات ، چۆن قۆلت حساب ئەکەیت
و ئا لەم جۆرە شتانە . فلاقۆ خەيال و ھۆشی
ھەر لای ئەوھییە کەسە گرنگەکان ببینئت . تا بلئئ
حالەتی سەیر و سەمەرە لئترە ھەییە . کورپیک ھەموو
خەيال و ھۆشی لای ئەوھییە بۆنی خواردن بکات ،
یەکیکی تریان لە ترسی قەلەوبوون ھیچ ناخوات ،
سئھەمیان ھەر باسی سیکس و جیاوازییەکانی
سیکس ئەکات . ھاوړپئ زوورەکەم بەخۆئ و
نیگایەکی وەستاوھوھ لەسەر جئگاکەئ پراکشاوھ
و خەمبار دیارە ، لە رادیۆکەوھ گۆرانئئ ”گولئ
مئینئا“ پەخش ئەبئتەوھ . تۆ بلئئ ئەو بئیر لە چئ

بكاتەوہ؟ بیگومان نیگاكانى نائومیدانه برپوہ تہ
خۆى ياخود بہ تہ واوہ تى دەستى لە دنیا شۆردوہ،
سەرگەردانہ، نازانم ئەمەى ئەم ئەیکات بردنہ وہ یہ
یان دۆراندن؟

قسە لە گەل ھەندیک لە بیمارەکان ئەکەم.
ھەندیکیان لە سێ مانگەوہ یە لیژەن، ھەندیکی
تریان نۆ، ھەندیکی تریشیان لە راستیدا چەند
سالیکە لیژەن. من نەھاتووم بۆ ئیژە تاکو لە گەل
ئەمانەدا بماننمەوہ.

”لە ھەوتەمین سەعاتدا تاریکی بال بەسەر
ھەموو دنیادا ئەکشى تا سەعاتى نۆھەمین، لە
نۆھەمین سەعاتدا ھاوار ئەکات: باوکە، باوکى من،
تۆ بۆچى بە جیتھیشتم؟“

مۆسیقا، خۆرى ئەودىوى شیشەکان، خەونەکان،
ھەموو ئەمانە لیوان لیوم ئەکەن لە غەمبارى.
پۆلیسى تیڤیسۆم بیر ئەکە ویتەوہ، لەوئ چۆن
گەنجەکانمان بە توانایەکی زۆرەوہ لە کات و ناکاتدا
ئامادە ئەکرد. بۆ چووونە بەردەم جەماوەریکی دۆراو.
لەوئ لە پۆژە خۆشەکاندا ئەوتوانى ئازادبیت و
خۆرھەلاتن ببینیت، سواری ئەسپ بیت و ماچ
بکەیت و زەردەخەنە بتگریت.

لیژە، ھیچ شتیک نییە، ھیچ. ھەزمان ئەکرد
لە ریۆ شانۆگەرى بکەین. با ئیستا ئەوان خۆیان

ئەو كارە بكەن. بە پاستى ناخۆشە دەست بەدەيتە
كارپك و دواتر پريت نەدەن. زۆر ناخۆشە. تاقەتم
نيە شانۆگەرى تىر بنووسم، ناشتوانم بخەوم.
خەوليكەوتن بە بىركردنەوہى زۆر ئەزپيت، وا بپروا
بەو زووانە منيش وەك ئەمانەى ئيرەم ليديت.
پارچە پۆژنامە ليرە ھەبوو پيش ئەوہى بماننيرن بو
پوليسى تيريسۆ. ھەرچ شتيكى تىر دواتر رووبدات
ئەيان نووسم، كاتم ھەيە .
ھەر زۆر كاتم ھەيە .

سەعات ۱۰:۱۴

چاوەروانى پاتۆ ئەكەم. دكتورەكەم ھات بو
ژورەكەم بو ئەوہى ئەنتولۆگيايەكى شيعرى
فەرەنسېم بداتى. ئەمە باشە بو ئەوہى كەميك
زمانەكە فيريم. ئەو پىي وىم ھىمىن بوومەتەوہ و
پيئەچيت ئيرەشم بەدل بيت. ھەندىك جار كەميك
حەزم ليرەيە. ئيرە دنيايەكى ترە لە پال دنياىدا،
ئەخويت و ئەخەويت و ھىچى تر. ئىستا وەك ئەوسا
خەيالى چوونەدەرەوہم ھىندە زۆر نيە، بەلام پۆژتيك
ديت بىر لە دنياى دەرەوہ بكەمەوہ و بچمە دەرەوہ .
دوئىتى خراپتر بوو. پىم وايە چاوەروان بكەم باشترە .
تەنھا بىرى ئامپىرى نووسينەكەم ئەكەم .

من ئەزانم پاتۆ ھەرچۆنیک بیټ ئەمپۆ دیت (یان ئەیەویټ بیټ). ئەبیټ ئەو ئیستا بۆ بینینی ئەوہی کہ جیم بەسەرھاتووہ کونجکولبیټ. دواتر ئەو دوو جار تا سۆ جاری تر دیت و ئیتر من لەبیرئەکات. ژیان وایە. ناتوانم لە بەرامبەر ئەوہدا ھیچ شتیکیش بکەم. تەمەننام ئەکرد ئەو ھەموو پۆژیک بەھاتایە و بە شیوہ تایبەتییەکہی خۆی دلۆ خوش بکردمایە، بەلام ئەمە نابیت. تا ئیستاش نازانم کہ ئایا ئەمپۆ پۆی پۆ ئەدەن بیټە ژوورەوہ بۆ لام یان نا. بەلام ھەرچۆنیک بیټ خوشە بێر لە ئەگەری ھاتنی بکەمەوہ، تا ھەست بە چۆزی ئەو چاوەپوانییە گرزە بکەم.

سەعات ۱۴:۴۵

سەعات وا بووہ بە چارەکی دەویټ بۆ سۆ و پاتۆ ھیشتا نەھاتووہ. تازە نایەت یان پەنگە نەیانکردبیټە ژوورەوہ.

هەینی ۲۲ یولی

ساعات ۱۱:۰۰

پاتۆ دوینی هات. وینەیهکی زۆری خۆی
پیبوو، که له شارەکان گرتبوونی، سۆزیشی
پیدام پیشکەشیان لئ بنووسیت بۆم. من پاتۆم
خۆشەوێت. هەستیکی خەمناکم هەیه له بەرامبەر
ئەوهی که نەتوانیوه وهک پبویست هەلسوکەوتی
لهگەلدا بکەم. سارد و دوورهپەریزبووم لهگەلیدا.
ئەویش زۆر شیرین و نزیکه دل...

تا ئیستا زۆرینهی ئەو شتانهی که له مالهوه
ماومن پیم نەگەشتوون. هەر ئەوهندهی ئامیری
چاپکردنهکەم بە دەست گەشت، ئەبیت ئەو
ئەرکهی دکتۆر بنیامین لهسەر پسکیاتری پپی
دابووم بە ئەنجامی بگەیهنم. کتیبهکەیم خویندهوه
ئەنتۆلۆگیای شیعری فەرهنسی. ئیستا ئەمهوێت
”لیۆپاردن“ ی ”لامپیدۆسا“ بخوینمهوه.

سهیره، دەستم کردووه به بیرکردنهوه لهوهی که
لیره بمینمهوه.

ساعات ۱۲:۰۰

خەریکم واز لهوهبیتم چیتەر زال نەبم بهسەر

خەولیکەوتنمدا، نووستنی قورس، بئ خەونبیین،
خەونوچکە، خەونیک که له بیرم بەریتەوہ
لیرەم .

سەعات ۱۴:۰۰

ناتوانم لەوہ زیاتر لیۆپاردن بخوینمەوہ .
ئەم کتیبە، ناخۆشترین کتیبیکە لە ژیانمدا
خویندبیتمەوہ، چونکە بە هیچ شیوەیەک سەرنج
پاناکیشت و ئازمایشیکی بئ مانایە . لە لاپەرە
۱۲۲وہ بە یەکجاری دەستم لئ هەلگرت . زۆر
ناخۆشە خویندەنەوہی کتیبیک تەنھا تا نیوہی
بجیت، بەلام چی بکەم ناتوانم، خەوی لئ ئەخستم .
هەرچۆنیک بووہ ئەبیت بەسەر خەولیکەوتنی
خۆمدا زالبیم .

سەعات ۱۴:۲۰

زۆر ناخۆشە، نیوہناچل شتیک بکەیت .

سەعات ۱۴:۴۵

گفتوگۆ لەگەل ھاوڕێی ژوورەکەم .
“من نامەوێت لە هیچ کام لەو جیگایانە ی لای دکتۆر
ئیسارس یان لە فلایمینگۆ یان لە کۆپەکەبانا بژیم” ...
“ئەی ئەتەوێت لە کوێ بژیت، فلاقیۆ؟”

“لە سەر قەبرانی ساو خوا پاتیستا . لە کەرنە قالی
١٩٦٤-هەوێ ژیان هیچ مانایەکی بۆ من نەماوە .”

“بۆچی؟”

“ئەو کەسە لە هەموو کەس خۆشترم ئەویست
چیتەر نایەوێت لە گەلم بێت بۆ نواندنی شانۆی
مونسیپال”

“ئەوها، خۆت بێ عەقل مەکە فلاقیۆ . هیشتا
زۆر ئافرهتی تر ماوە خۆشتبوین . (پشوو) بۆ هەتا
ئێستا ئەوت خۆشئەوێت؟”

“کچ . نا کچ نییە کورە . ئەو لە دەرەوێه و
خەریکی تاقیکردنەوێه بۆ بەشداربوون لە خوێندنی
دکتۆری، کەچی منیش وا لێرەم و چاوەپوانی مردن
ئەکەم .”

“واز لەم قسە قۆرانە بێنە، فلاقیۆ .”

“دوینێ تەلەفوونی بۆ کردم . کەسیکی تەواو
کچانییە . زۆر خۆش ئەبوو گەر بەهاتایە بۆ ئێرە .
لە هەمان ئیوارە سەماکەدا لەبەر خاتری ئەو
خەریکبوو بە خواردنەوێ تیکەلەیهک لە سپرایتی
ئەتەر و ویسکی خۆم بکوژم . کە وتمە خەستەخانە
فریاکەوتن . ئەوەتا ئەمڕۆ ئەبیینت ئەو لە دەرەوێه
و منیش لێرە چاوەپوانی مردن ئەکەم .”

فلاقیۆ کورپیکی سەیرە، پیم وایە تەواو تووشی
شیزۆید بوو، بەلام هەندیک جاریش وەک ئیستا

قسه ئەكات. هەست بە خەمبارى و بى دەسەلاتى
ئەكەم. ئەو لىرە زىاد لە جارېك ھەولى خۆكوشتنى
داوھ. زۆر جار باسى ژيانى بۆھىمى خۆى ئەكات
و من جۆرېك لە شانازى لە تۆنى دەنگىدا هەست
پى ئەكەم. بەپى ئەو ئەزمونەى ھەمە، ھەموو
كەسىكى بۆھىمى ھەست بە شانازى ئەكات
سەبارەت بە ژيانى بۆھىمى خۆى.

فلاقيۆ ئەگرى.

ھاوړپيان، گەر پاستى راستىتان ئەوېت، ھەر
زۆر بە پاستى، زۆرىنەى ئەم بىمارانەى كە لىرەن
بەھۆى نەبوونى عەشقە لە ژياناندا (لەلايەن دايك
و باوكيانەوہ يان لەلايەن كەسىكەوہ). ئەوہى
يەكەميان من ئەگرېتەوہ (دايك و باوكم).

سەعات ۱۵:۰۰

ئەو بىمارانەى ئىرە ھەندىكيان خۆشن. بۆ
نموونە ئاپيۆ، پياويكى نزيك ۵۶ سالە، دوينى پىي
وتم شۆرپشى بەلشەقييەكان لەلايەن ئەمەريكاوہ
يارمەتى دراوہ. كورېكى تريش ھەيە، كە تەنھا
كەسىكە لىرە لە تەمەنى مندايە، شتى وائەكات
ھەمووان پىيكەنن. ھەندىك جار ئىواران يارىي
وەرەقە ئەكەم.

فلاقيۆ ئەگرى، ناتوانم لەوہ زياتر بنووسم.

شەممە، ۲۳ یولی

ساعات ۱۰:۰۰

دوینى ئىوارە تۈنۈم تەلەفۈۈن بۇ لوسى و پاتۇ بىكەم. پاتۇ وتى كە ئەو دۇستەكچى منە و زۇرىشى خۇشەۋىم. منىش دلم زۇر خۇشبوو، ديارە ھەر لە خۇشمەۋە شتى زۇر ھەلەقۇمەلەقم وت. من زۇر ھەستيارم، كلالونىكى گەۋرەم. لە كۇتايى قسەكردنەكانماندا لەگەل پاتۇ تەلەفونىستەكە ھاتە زوورەۋە و نەمتوانى لەۋە زياتر قسەى لەگەلدا بىكەم. ئەو پۇژى دووشەممە دىت بۇ ئىرە. ئەترسم بەھۇى ئەۋەۋە زۇر سەرەكۇنەى خۇم بىكەم. ئەمەش ناخۇشە و ھەست بە لاۋازىيەكى زۇر ئەكەم.

لوسى سۇزى پىدام بە پۇژى نيوەپۇ بىت بۇ ئىرە .

ئىستا لە نىك منەۋە كەسىكى چارسكەر ھەيە ناۋى ماركۇسە . لەو كاتەۋەى كە چارى پىشوو من لىرە چۈۋمە دەرى، ئەو ھاتۇتە ئىرە . بۇ سالىك ئەبىت . ھەمىشە رادىۋكەى من ئەبات بۇ ئەۋەى گوى لە يارىى فبۇللىن بگرىت .

به شیوه‌ی کی دیلۆماسیانه له ژوره‌که‌ی خۆم
کردمه دهره‌وه .

سه‌عات ۲۰:۳۰

سه‌عات هه‌شت و نیوی ئیواره‌یه، به‌لام لی‌ره
هه‌ست ئە‌که‌یت زۆر دره‌نگه . لوسی هات، وای
لی‌کردم که‌می‌ک مه‌زاجم باشت‌ری‌ت . ته‌له‌فوونم بو
پانتۆ کرد و قسه‌ی هه‌له‌قومه‌له‌قم زۆر کرد .

یہ کشہ ممہ ۲۴ یولی

ئەمرۆ بە یانیی پۆژی یەکشەممە یە . گوئی لە
پادیۆ ئەگرم و هەست بە تەنھاییەکی زۆر ئەکەم،
کە خەریکە وردە وردە بمکوژیت . بە یانیی پۆژی
یەکشەممە یە ، یەکشەممە یەکی تاریک و ماتە .
بئێ ئەو ی لە گەڵ کەسیک قسەبکەم ، لە ویدیۆ
شیشەبەندەکانەوہ دانیشتووم ، لە ناو تەنھایی
خۆمدا غەرقبووم . حەزم لەم پستەییە ، لە ناو
تەنھایی خۆمدا غەرقبووم .

ئەمرۆ بە یانی پۆژی یەکشەممە یە . کەس گۆرانی
نالیت . پادیۆکە گۆرانییەکی خەمبار لە سەر عەشق
و فرمیسک بلأوئەکاتەوہ . ئەمرۆ پۆژیکە بئێ سیما .
پاتۆ زۆر دوورە لیژەوہ . ھاوڕێکانم زۆر دوورن
لیژەوہ . دلنیام ئەوان ئیستا دواى شەویکی پڕ لە
ئاهەنگ و خۆشی پاکشاوان و نووستون . ھەر منم
تەنھا لیژەم . ئیستا لە پادیۆکەوہ فالسیکی کۆن
بلأوئەکەنەوہ . بێر لە باوکم ئەکەمەوہ . من بەزھیم
بە باوکمدا دیتەوہ . ئەبیت چەند ناخۆشبیت بۆ
کەسیک کورپکی وەک منی ھەبیت .

بەم بايەنبي يەكشەممەيە ھەست بە مردوويى
و نەمانى عەشقى خۆم ئەكەم بەرامبەر پىنى.
دلىام كە عەشقى ئەويش بەرامبەر بە من خەريكە
ئەمرىت. دەستەكانم بەتالّن، ھىچ شتىكم نىيە
بيدەم، بيبەخشم. وەك پەرسىلكەيەكى بىن بال
ھەست بە بىن دەسەلاتى و زەلىلىى خۆم ئەكەم.
وەك ئىنسانىكى شەرانى و خراپ ھەست بە تەنھايى
ئەكەم. تەنھا و تەنھا لەناو ئەم دنيايەدا.
لئىرە ھەموو شتىك يەك پەنگ و پىشبینى كراوہ.
پەرىشانانە بە ديار فۆتۆيەكى پاتۆوہ ئىشك ئەگرم.
دلخۆشییەكانى من لئىرە تەنھا پارە و جگەرەكانمن.

ناخۆشه كانيشدا بدۆزيتته وه . من ئه زانم وهك ئه وهى
پيّم و ابوو هيّندهش ته نها نيم . خه لكانيك هه ن
پيويستيان به منه و خۆشيان ئه ويّم . هه ست به
غه مبارى ئه كه م ، به لام دلّيشم خۆشه .

سینشەممە ۲۶ یولی

دوینی ھەموو کتیبی "پیاوھەمان لە ھاڤانا" ی
گراھام گرینم خویندەوھ . تا ئیستا کاتم نەبووھ
"ھههه، ھههه، ھههه" لیکۆلینەوھ بۆ کتیبەھە بکەم .
بەلام کتیبیکی نازداربوو . ھەزم لیتی کرد .

یه کشه ممه ۳۱ یولی

سهعات ۱۳:۰۰

سهعات یه کی ئه مرۆ، له و خهسته خانه یه، زانیم له ناو ۲۵۰۰ به شداربووی فیتستیقالی شیعری پۆژنامه ی «دیاریۆ دئ ناتیسیس» دا، له و کتبه رکئ گشتیه دا نۆه مین کهس بووم، پله ی دووه مینیشم له وانه ی خه لات ی فه خرییان پیدراوه به دهسته ئناوه . په نگه بچمه ناو ئه و ئه نتۆلۆگیه شه وه که به م زووانه چاپ ئه کرئت .

دلم خۆشه . ته مه نام ئه کرد له وئ بووما یه له ده ره وه، باسی ئه مه م بو هه موو که سیک ئه کرد، قسه م له گه ل هه مووان ئه کرد . بئ ئه ندازه من دلم خۆشه .

له پشتی شیشه به نده کانه وه دانیشتووم و بیر له وه ئه که مه وه ئاخۆ تۆ بلی تاتا منی بیرما بیئت؟ من دۆستی یه که می ئه و بووم . نازانم په نگه ئه و ئیستا زۆر گه وره بوویت، زۆر قه له و یان زه عیف بیئت، یاخود بوویت به که سیک ی پۆشنبیر یان

که سیکي ئیجگار کۆمه لایه تی . پهنگه بریندار بوویت،
یان دایکی مردبیّت، پهنگه گواستبیتیه وه بو
فیلله یه کی گه وره . بو ههشت سال ئه بیّت من ئوم
نه بینیه ته وه، به لام ته مه نام ئه کرد ئه مپۆ من
له گه ل ئه و بوومایه . له و کاته وه هیچ هه والیکي
نازانم . له م پۆژانه دا ته له فوونیکم بوی کرد و لیم
پرسی ئاخۆ تا ئیستاش له گه ل که سیکدا ماوه که
ناوی کۆیلویه . ئه و ته نها وتی ئا و ته له فوونه که ی
داخسته وه .

شەممە ۶ى ئۆگۈستى

خۆشەويستەكەم، پاتىنۆ، ھەست ئەكەم لە
ئىستادا بى ئەندازە پىۋىستەم بەۋىيە قسەت لەگەل
بكەم، بەتايىبەتى كاتى دكتور بىنيامين ھەپەشەى
ئەۋەى لى كىردم بىمات لە كارەبا و ئىنسۇلىنم
بىداتى، دۋاى ئەۋەى كە شكاتى ئەۋەم لىكرابوو من
پىشتەر ھەشەشەكىش بووم، ئىستا ھەست ئەكەم
ۋەك ھەيوانىكى چۈرەۋور گىراوم لى ھاتوۋە، كە
ناتوانىت بەرگرى لە خۇى بىكات. من پىۋىستەم
بەۋىيە قسەت لەگەل بىكەم. ئەگەر لەم ساتەدا
تۆ لىرەبوۋىتايە ئەۋا ھەموو كەسايەتىم ئەگۆپا و
ئەمتوانى سىستەماتىكانە بىروخىم و دەستبەجى
دروست بىمەۋە. بۆيە تەمەنا ئەكەم ئىستا تۆ
لەگەلم بوۋىتايە .

ئەۋكات پىكەۋە باسى قۆپتىن شتى دىيامان
ئەكرد. بە زەردەى سەرلىۋەۋە ئىرەت بەجى ئەھىشت
ۋ تەمەنناى ئەۋەشت ئەخواست دۋاى چەند پۆژىكى
تر بىمىنىتەۋە. تۆ ھىچ شتىكت نەئەزانى و منىش
ۋام پىشان ئەدا ھەموو شتىك باشە. لە دەرگاى

مه سعه ده كه وه فرميسكيكى پوودارت له چاوى مندا
 ئەبىنى و منيش ئەمويست پيٽ بليټ باويشكم هاتوو
 به و گفتوگو ناخوشهى نيوانمان. له سه ر جيهازى
 سيديه كهش كه خوت به قهرز دابوتمى با گورانيى
 «ئولئ ئولا»ى «نارا ليؤ» لىبدايه. له خواره وش
 سه ريكت هه لبرپايه و ده ستى منت ببينايه، كه
 رايئه وه شينم و خواحافيزيت لئ ئەكه م. دواتریش
 بچوومايه ته ژوره كه م و ده سه سرپكى ته واوم به
 فرميسكى خوم ته پكردايه، بيريشم له وه بكردايه ته وه
 كه پيشتر نيوانى من و تو چؤن بوو، ئەشبوو چؤن
 بيٽ و ئەوه شى كه نه كرا ببىٽ. ئەوكات دكتوره كهش
 به خوى و جانئا ره شه كه يه وه بهاتايه ته ژوره وه
 و كاره باكەشى بترجاندايه ته هه رچى شوينى ناو
 جه سته مه .

له ته نيابى شه ويشدا گويزانه كه م بگرتايه
 به ده ستمه وه، ديقه تى فؤتوكه تم بدايه كه
 چه سپاندووته به سيسه مه كه وه، ئەو كاتهى كه
 خوينم لئ ئەچۆرپيٽ به گويمدا بتچرپاندايه و
 سه يرى زه ردهى ليؤتم له ناو فؤتوكه دا بكردايه و
 بموتايه: «ئەمه خوينى منه». ئەو كات من بئ
 هيچ زه رده خه نه يه ك، بئ هيچ گريانىك، ئەمردم.
 زؤر ئاسان ئەمويست بمرم و زؤر شتيش له دواى
 خوم ناكوتا به جيده ئيلم.

يەكشەممە ۷ى ئەۋگۈستى

دىئالوگىك لەگەل دكتور بىنيامين.

«تۆ ھىچ حورمەتلىك نىيە. دواى ۋەرگرتنى پىشۋوت لىرە، پىم ۋابوو ھەرگىز جارىكى تر ناگەپىتتەۋە بۇ ئىرە، خۆت ھەرچىت لەدەستىت ئەيكەيت بۇ ئەۋەى پزگارت بىت، كەچى ۋادەرنەچوو. ئەۋەتا دىسانەۋە تۆ لىرەيت. تۆ ئەم ماۋەيە بە چى گەيشتت؟ بە ھىچ. چ سوودىكت بىنى لە چونت بۇ پۇلىسخانەى تىرىسۆ؟ چىت لە ۋ سەفەرەتدا حاسل كىرد؟ ئاخىر ئەمە چۆن ئەبىت كە نەتوانىت خۆت فرىاى خۆت بىكەۋىت؟»

«كەس بە تەنھا فرىاى خۆى ناكەۋىت»

«ئى، پەنگە ۋابىت... بەلام ئادەى بزىنم بۆم باس بىكە: بە پاكردنت بۇ پۇلىسخانەى تىرىسۆ چ شتىكى تازەت دەستكەۋت، چىت بىردەۋە؟»

«ئەزموون»

«تۆ لەۋ جۆرە كەسانەيت كە بە ھەموو ژياندا»

تیئەپەپیت تەنھا بۆ ئەوێ ئەزمون کۆبکەیتەو. «
«دکتۆر، ھەموو ئەو شتانەى کە بە عەشقەو
ئەکریت، ئەھینن بیانکەیت. ئەمە فەلسەفەى منە:
تەنھا عەشقت بۆ کەسیک بەسە وات لیبکات فریای
کارەکانت بکەویت.»

«ئەگەر بێتو من لە قاتى چوارەمەو چوار
نەخۆشى شیزۆفرینیا بینم، ئەوانەى تەواو
شیزۆفرینیا داگیریکردوون، زۆر لەم بەلگانەى تۆ
باشتریان پێیە.»

«شتیکى خراپم وتووە؟»

«بێگومان وتوتە! گوی بگرە: تۆ بەردەوام
خەریکی دروستکردنى وینەیکەیت لەسەر خۆت،
بەلام وینەیکەى ساخنە، بۆ ئەوێ درک بەو بکەیت
کە تۆ هیچ شتیکت لەسەر خۆت پیشان نەداوە. تۆ
تا ئاستى هیچ خۆت بچکۆلە کردووەتەو.»

«ئەزانم. ھەموو ئەو شتانەى من ئەیانلیم
سەرلەبەر بەرگریکردنە. ئەمەش بۆ خۆم بەسە و
ھەقم بەسەر کەسى ترەو نییە.»

«ئەو چیبە، تۆ بەرپەرچم ئەدەیتەو! بەلام
ناتوانیت وابکەیت. باشە بەوێ کە پرویداو پازیت.
تۆ خۆت خستۆتە ناو دۆخیکەو و پێشتواوە بۆ
خۆت ئیسراحتیت. ئەگەر تۆ ئاوا بەردەوام بیت،
ئەوا من دەستبەردارى بەرپرسیاریتیی خۆم ئەبم

بەرامبەرت و گروپى دكتورەكان دىنم بۇ ئىرە تا
ئەوان بتدەن لە كارەبا و ئىنسۆلین و گلوکۆس و
ئەو شتانەت بدەنئ، كە تووشى فەرامۆشیت ئەكەن
و هیمنت ئەكەنەوہ . بەلام من بۆخۆم كەمىك كاتى
تريشت ئەدەمئ، بۇ ئەوہى تەواو وازىنیت و ببیت
بە پیاو و ئەمەى كە ئىستا ھەيە تىي بپەرنیت!« .

یەکشەممە ۱۴ ئۆگۆست

پۆژی باوک

بەیانیت باش، بابە . ئەمپۆ پۆژی تۆیە .
سالانیکى زۆرە تۆ وەك ئەم ساتەى ئیستا
بە دەم زەردەخەنەوہ لە خەو پائەبیت .
تۆ بە دەم زەردەوہ تیت ئەپوانیم، كە بە خۆم و
دیارییەكەوہ ئەهاتمە ژورەكەتەوہ،
زەردەخەنەكەت بەر ناوچەوانم ئەكەوت و
ئافەرینت ئەكردم .

بەیانیت باش، بابە، ئەمپۆ پۆژی تۆیە .
من ئەمپۆ ناتوانم، هیچ دیارییەكت پى ببەخشم و
هیچیش بەو دلە پاكردووەت بلیم كە چیتەر گویى
لە هیچ وشەیهكى من نییە .
تۆ چیتەر ئەو كەسە نیت كە هەبوویت . دلێ تۆ
پیربووہ،

گۆچكەكانت پین لە نائومیدی، دلێ ژان
ئەكات .

لئ تۆ تا ئىستاش ئەتوانىت بگرييت . پيشم وايە
لەگەل فرميسكى سلکەرەوہى
ئەو باوگە سەر سەخت و غەدرکەرەدا ئەگرييت :
ئەگرييت لە بەرئەوہى من لەوديو شيشى
پەنجەرەکانەوہم :

چونکە ئەمپۆ پۆژى باوگە و من لە جيئەكى ترم ،
ئەمەش دلئ تۆ ليوانليو ئەکات لە غەم و تالى .
بەيانىت باش ، بابە . چ خۆرہ لاتنىكى جوانە ،
ئەمپۆ بۆ کە سانىكى زۆر پۆژى ئاھەنگ و شاديئە ،
بەلام تۆ مات و عاجزىت . ئەزانم ماتى تۆ
خەتاي منە ،

من بئ ويستى خۆم بووم بە خاچىكى قورس
بەسەر پشتى تۆوہى ، خاچىک کە گوشتت ونچر
ونچر ئەکات و
سنگت بريندار .

گومانم نيئە لەوہى ئىستا خوشکە کەم بە دەست
و ديارىئەكى جوانەوہ
کە بە قردىلەى کاغەز ھۇنيويە تيئەوہ دىتە
ژوررە کە تەوہ ،

تۆش زەردەيەک بە پرويدا ئەکەيت تا ئەويش
خەمبار نەکەيت . بەلام لە ناو قولايى ناختا
دلئ پزيوہ لە فرميسکا .

من ھىچم نيئە لە وشە زياتر ، کە لە ناو ھەيەجانى

خۆياندا غەرق بوون،
 ھېچم نىيە بېكەم، لەوہ زياتر عەزابى تۆ زياتر
 بکەم،
 ھېچم نىيە بتدەمى، لە فرمىسک و پەشىمانى
 زياتر،
 چونکە ئەوہى منى ھىنايە ژيانەوہ، تۆيت .
 پەنگە گەر من نەبوومايە تۆ ئىستا
 دلخۆشبوويتايە،
 دلخۆشى پياويک بژيايتايە لەوہتەى فامى
 کردووہتەوہ ھەول ئەدات
 بۆ ئەوہى ژيانىكى ئارام بژى .
 ئىستا وا، کە لە ھەموو دنيادا پۆژى باوکە،
 باوکان پاداشتى خۆيان لە بەرامبەر ئەو ھەولەى
 داويانە، لە شىوہى ماچىکدا وەرئەگرن .
 ئەو شتە ھىچەشى کە من بە پارەى مانگانە
 کەمەکەم کړيومه
 چەندان ھەفتەيە بى دەستليدان لە چەکمەجەکەدا
 دانراوہ،
 بۆ ئەوہى ببىتە ديارىيەک، گەرچى بچوکە وەک
 خۆى،
 بەلام لە ناو دلئى ھەموو باوکىکدا بى ئەندازە
 گەورەيە .
 ئەمپۆ پۆژى باوکە . بەلام باوکم منى خستووہتە ناو

شیتخانه یه که وه، زۆر زۆر دوورم،
من ناتوانم ئامیژ به باوکمدا بکه م، له
خانه واده که مه وه زۆر دوورم،
له هه موو که سیکه وه دوورم، به لام ئه زانم کاتیگ
که باوکم،
باوکه کانی تر ئه بینیت مندا له کانیا ن له ده وریان
و

عه شقبارانیا ن ئه که ن،
هه ست ئه کات نووکی چه قۆیه کی تیژ بهر دله
گونا ه و پا کردوو ه که ی ئه که ویت .
من تو پدراومه ته ئیره و بیست پۆژه خۆرم
نه بینیه وه،

بابه گه ر بمتوانیا یه شتیگت بده می، له لایه ن
منی که وه که هیچ ئومیدیگم نییه و بیری هیچ
شتیگی ژیا نیش نا که م،

ئه بوو ئه و شنه شتیگی تاریک بوایه .
من بۆیه بیده نگم . بۆیه ناشمه ویت بلیم .
”به یانیت باش، باوکی خۆشه ویست،
ئاسوده بیت،

تۆ پیاویگ بوویت، شه ویگ له شه وان منت
درووستکرد،

دایکم به دهم ئازاره وه منی بوو،
له ئیستادا ئه توانم به شیک له و سه روه ته ی هه مه

بتدهمی

وهك تۆ كه چۆن به كارى هیزپروكین
له دلی مندا دروستت كردوه .
هیچ شتیكى تر نالییم . ئه بیّت بیدهنگ بم
بوئه وهی له وه زیاتر غه مباری نه كه م ،
بوئه وهی ههست نهكات ئازار ئه چیژم ، ههست
نهكات من له ناو ئه م ئارامیه زه به لاهه ی ئیره دا
خه مبارم ،
كه هر ته نها له به هه شتدا هه یه ، گهر هاتو
به هه شتیش بوونی هه بیّت .
بابه ، ئه بیّت چ عه زابیک بیّت كه تۆ كوړپکی
وهك منت هه یه .
به یانیت باش بابه . به دهستی به تاله وه
ئه م خوړه سوور و زه به لاهه ت ئه ده می كه
هه لدیّت ،
بو ئه وهی تۆ كه متر خه مبار و زیاتر پازی بیت ،
بو ئه وهی تۆ باوه ر به وه بینیت سه رپاستیت و
منیش كه سیکی ئاسووده م .

سینشەممە ۲۲ی ئۆگەست

ئىستا شەوہ و بەيانش پۆزى لەدايکبوونمە .
ئەمەوئت ھەر ئىستا لەم کتیبەدا جۆرە پەيامىک
لە گەشبینى و ھاویارى بنووسم: بۆیە ھەندىک
لەو لاپەرانی پىشەوہم دراند، چونکە تەواو
ناروون و خەمباربوون. ئەمە قورسە، بەتایبەت
بۆ مەزاجى کەسىکى وەک من، کە سەرسەختانە
۲۲ پۆزە خەرىکم بى ئەوہى بتوانم بچمە دەرەوہ .
بپوام پى بکەن ئەمە بى ئەندازە قورسە . ئەگەرچى
لە ناخى خۆشمدە ئەزانم کە من خەمبارترین
ئىنسانى دنيا نىم . خوئنى گەنجى بە دەمارەکانمدا
ئەپوات و ئەشتوانم ھەزاران جارى تر سەرلەنوئ
دەستپىیکەمەوہ .

پۆزى پىش يادى لەدايکبوونەکەم . ئەمويست
لەناو ئەو دىرانەى کە شەوئ نووسىبوومن، بەشیک
لەو باوەرەى کە بە خۆم ھەمبوو، دروستى بکەمەوہ .
”پاولۆ، تاقىکردنەوہى چوونە زانکۆت سالى
داھاتوو بکە، جارى سالانتىكى زۆرت لە بەردەمدا

ماوه. شتیکی واشت نییه به دهستییه وه
 بنالیئیت. ئیستیغلالی ئەم پۆژانه بکه بوئەوهی
 کهمیگ بیربکه یته وه و زیاتر بنووسیت. مه کینه ی
 چاپه کهت ”رۆسیتا“ و هاوکاری و پشتگیری کردنی
 خۆت بۆ شه ره کان، هه موویان لای خۆتن و هی
 ئەوه ن هه ستیان پێ بکه یته. سالینگه رت له بیره ؟
 ”ئەزمونه کانت کۆکه ره وه. چونکه ره نگه رۆژیک
 بیته ئەم ئەزمونانه ئەوه نده پێش بکه ون بینه
 مایه ی خۆشی بۆ که سیک. ئەوانه ی پێش تۆش
 ئەکه ون، ئەزمون پێشیان ئەخات و ئەبن به
 مایه ی دلخۆشی بۆ تۆ. هه موو ئەمانه له تۆدا
 ره نگه نده نه وه. خۆت وه ک که سیکه فه رامۆشکراو
 مه بینه. هه ر له سه ره تاوه هاوړیکانت ده ستگیرۆییان
 کردیت. فه رامۆشی به شیکه له یاسای ژیان. ره نگه
 بۆ تۆش وا باشبیته ئەو که سه فه رامۆش بکه یته
 که به جیبی هیشته ویت. له سه ر ئەمه سه رزه نشتی
 هاوړیکانت مه که، چونکه ئەوان ئەوه ی له ده ستیان
 هاتوه کردوویانه. ئەوانیش تاقه تیان چوه، گه ر
 تۆش له جیبی ئەوان بوویتایه هه ر تاقه تته ئەچوو“

پینجشمه ای سیپته مبهەر

من له مانگی یولییه وه لیڤه م . له سه ره تا وه ئه وه ی
هه مبهوو و نه مبهوو په یوه ندی به تر سنۆکییه وه بوو .
هه مووی خه تای خۆمه ، بۆ نمونه دوینی ته نها
که سیک که ده رزی لیڤه بۆ ئه وه ی بخه ویت ، من
بووم ، له بهر ئه وه ی من ته نها که سیک بووم به گوئی
په رستاره که م کرد و پاکشام ، له کاتیکدا ئه وانی تر
خه ریکی شه پکردن و هاوارکردن بوون . پراهیه که
له کچه که ی هاوړیم زویربووه و له وکاته وه سلّوویک
چیه له من ناکات . ئه وان به وه یان زانیوه که من
ویستوومه فالینه کان بدزم و ئه وانیش ئه و کاره یان
وه ستاند . من ئه و فرسه ت و پاره یه م له کیس چوو .
ئه وان من و بیڤیتانیان دوو قۆلی پیکه وه بینیه و
خه به ریان لی داوم .

قه ده غه یه قژ بېریت .

ئه مه پوونه که مه به ستیان قژی منه . ئیستا من
هه ر له مه لۆتکه یه ک ئه چم ، له ناویاندا بوومه ته
که سیکی سلّکه ره وه و په نجیتر او . وا تازه به

تازە ئەو تەمەننايەم دېتە دى كە كاتى خۆى
لىى ئەترسام، ئەويش تەمەنناى مانەو مە لىرە .
من چىتر ئارەزووى چوونە دەرەو م نە ماوہ .
تىكويپىك شكاو م . لە مانگى فەبروهرىيەوہ قژم
نە تاشيوہ . ناچار لە خەستە خانە يە كدا خرامە
بەردەم ھەلبژاردنى: يان ئەبىت قژم ببېرم، يان
نابىت بچمە دەرەوہ . ناچار قژىرپىنم ھەلبژارد . بەلام
دواتر ھەستى ئەوہ داگىرى كردم كە ئەو تاكە
شئەى مابووم، ئەوہ شيان لى زەوتكردم . كاتىك
ئەمويست ئەم لاپەرەيە بنووسم، بىرم لەوہ كردهوہ
كە ئەم نووسىنەم ئەبىتە مانىفېستىك بو شۆرش .
بەلام ئىستا تاقەتى ھىچ شتىكم نە ماوہ . گوزەشت،
تىپەرى و ئەولاترىش . من تىكويپىك شكام . چىتر
شۆرش ناكەم . ئىستا تارادەيەك لەگەل خۇمدا
ئەگونجىم .

شەممە ۳ى سېپتەمبەر

وا ئەم لاپەرانە تەواو ئەبن و منیش دەست
هەلنەگرم.
ئەم لاپەرانە بى ھىچ پەيام و بى ھىچ شتىك،
بى ھىچ ويستىكى سەرکەوتن
لەناو رقى ناخى ئىنساندا تىكويپىك ئەشكىن.
ئەمە تەنھا بۇ ئەوہبوو ھەست بکەيت تەواو
ھەموو شتىك شکستى ھىئا،
وا ئىمە سەرلەنوی دەست پى ئەکەینەوہ .